॥श्रीस्वयंभुनिनेंद्रायनमः॥त्रैलोक्यत्रैत्रैलोक्यतिकर्त्तारं नत्वास्मृत्वाचमानसे अष्टाह्निकायाव्याख्यानं लिख्यतेऽद्य
वेधतः १ इहचसकलसुक्षकर्मकरिणी विमलधर्मकर्मकारिणी इदंपरत्रचकृतसुकृतकर्मणि श्रीपर्युषणादिपर्वणि
समागतेसति सकलसुरासुरेंद्राः संहृत्य श्रीनंदीश्वरनामिकेद्वीपेधर्मप्रतिमानंकर्तुंगच्छंति तत्रतावत्र नंदीश्व
रद्वीपस्यमध्यभागे चतुर्दिक्षुचत्वारोऽंजनगिरयःसंति अंजनवर्णाःपर्वता इत्यर्थः तेषांचत्येकंचतुर्दिक्षुचतस्रोवा
प्यःसंति तासांवापीनांमध्यभागेषुदधिमुखपर्वताःसंति दधिवर्णःश्वेता इत्यर्थः पुनर्द्वयोर्द्वयोर्वाप्योरंतरेषुद्वौद्वौर
तिकरपर्वतौवर्त्तेते रक्तवर्ण इत्यर्थः एवंचैकैकांजनगिरेःसमंतात्चत्वारोदधिमुखा अष्टौरतिकराःसंति सर्वमी
लनेद्वादशः त्रयोदशश्चस्वयंमंजनगिरिः इहंचतुर्दिक्षुचतुर्णांमंजनगिरीणं सपरिकराणांमिलनेनाता द्विपंचाशा
द्गिरयः तेच इहगृहनामसंख्यया चत्वारोंऽजनगिरयः ४ षोडशदधिमुखाः १६ द्वात्रिंशद्रतिकरपर्वता ३२ स्तेषामुपर्यु
केकंजिननवनमस्तीति द्वापंचाशज्जिननवनानिसंति तेषुचजिनचैत्येषु इत्येकंचत्वारिंशत्यधिकशतं जिनबिंबानि
संति सर्वेषांमीलनेऽष्टचत्वारिंशदधिकचतुःषष्टिशतानिजिनबिंबानिभवंति ६४८ तानिचसर्वाण्यपिचैत्यानि
चतुर्द्वाराणि शाश्वतानि शुभतोरणादिनिरलंकृतानि अतिसुंदराणिसंति तत्रदेवेंद्रा बहुदेवदेवीपरिवृता द्वा
वर्द्धमाननंदीश्वराष्टाह्निकामहोत्सवंकुर्वंति जलचंदनपुष्पधूपाद्यष्टद्रव्यैर्जिनबिंबानिपूजयंति जिनगुणान्गायंति
सुखेति नाटकंचविधंति इत्थमष्टदिनावधिमहोत्सवंसमाप्य पुनःस्वस्वस्थानंगच्छंति एवंश्रावकैरपिश्रीमत्तीर्थंकर
श्रीकाक्षितेऽस्मिन्पर्वणिसमागते धर्मकर्मणीयत्नोविधेयः तथाचास्मिन्पर्वणिश्रावकाणांकृत्यान्याह श्राश्रावक
धाग्रेसरःकर्त्तव्यःश्रावकैःश्रुताक्षरैःसामायिकं जिनपूजा तपोविधानादिकृत्यपरैः १ तत्राश्रवाःपंचा तेषामी षा

BHAU DAJI

एतिपात १ मृषावाद २ दत्तादान ३ मैथुन ४ परिग्रह ५ स्तेषोरोधो निरोध्यः अर्थात्त्यागः कर्त्तव्यः एतावताप्यणुव्रती
ष्यादयो येन सजीवास्तेषां विराधना श्रावकेण वर्ज्या सर्वदातेषु अभयदानमेवश्रेष्ठं यउक्तं सूत्रकृदंगे दाणाणंसिं
ठं अभयपदाणमिति अन्यत्रा प्युक्तंच दीयतेम्रियमाणस्य कोटिर्जीवितमेववा धनकोटिं नगृह्णीयात सर्वेजिवि
तमिच्छति १ अपिच योदद्यात्कंचनंमेरु कृत्स्नंचापिवसुंधराम् एकस्यजीवितंदद्या न्नहिंतुल्यमहिंसया २ अ
तोअभयदानप्राधान्यख्यापनार्थंकथानकमुच्यते तथाहि वसंतपुरेअरिदमनोराजा तस्यपंचराज्ञास्यासक्तं चे
कोऽन्यंगा चतस्रोऽत्यंतवल्लभाः एकदाचत्रर्वर्षसमेतोराजा निजप्रासादगवाक्षस्थो नानाविधक्रीडाविलासंकुर्व
स्तिष्ठति तस्मिन्नवसरे एकश्चोरोराजमार्गेण नीयमानो राज्ञासपत्नीकेनदृष्टः सचकीदृशः कंचन्यस्तरक्तकर
णवीरमालो रक्तवस्त्रपरिधानो रक्तचंदनानुलिप्तगात्रः उरस्थाद्यमानबध्यढक्कादिम इत्यंविविधविडंबनानिर्व
र्त्यमाने तंचोरंदृष्ट्वा राज्ञीनिःदृष्टं किमकार्यमनेनाकारीति तदाएकेनराजपुरुषेण तासांपुरः कथितं प
रदमापहारेण राजविरुद्धमनेनकृतमितिः ततःसंजातदयया एकयाराज्ञाविज्ञप्तोराजा स्वामिन् योनवतां
स्त्रीणांपुरः व्रतिपन्नः सोन्यक्षं नादीयतां येनदेमेकदिनमुपकरोमि चोरं तदाकथंविज्ञाप्तिपन्नं तत्त्वः ततस्त
यास्नानादिकुरस्मरं दीनारसहस्रत्रयेण विविधवस्त्रालंकारैरलंकृतः सचोर स्ततोद्वितीययाद्वितीयदिने
राज्ञानंविज्ञप्तं दीनारदत्रसहस्रत्रयेणसमलंकृतः स्ततस्तृतीययातृतीयदिनेदीनारलक्षत्रयेणसजपवरित त १
तश्चतुर्थदीनारकोटित्रयेणचत्रर्थदिवसेनिवाहित स्ततः पंचम्याऽङ्गनायाराज्ञापंचमदिनेराज्ञः समीपमागत्य
विनयनम्रयादीनवचसानृपोविज्ञप्तः स्वामिन् ममऽङ्गनयाजपरिनवदीयताद्वीरूपानास्ती तेनमयाकदापि

नवंतेनयाविता श्रक्षनास्यचोरस्यजीवितदानंमयात्वंप्रतियाच्यते तदाराज्ञापिजीवितप्रदानपूर्वकंचोरोऽस्य
प्रदत्तो ऽनयाच तंचोरंस्वगृहंनीत्वा सामान्यनोजनेननोजयित्वाकथितं मयाऽन्यंजीवितंप्रदत्तं ऽनश्चौर्यंमाकार्षी
स्ततोसौहृष्ट स्तदासपत्नीनिर्भर्त्सितं नास्यत्त्वयाकिंचित्सुखंकारितं तासांच परस्परंबहूपकारविषये विवादो
त्पन्नो राज्ञासएवचोरः समाहूयपृष्टो ऽनेकयातवबहूपकारःकृत इति तेनाप्यनानाविनोदाहारवस्त्रादिना
मूल्यावतारणनयनीतिनमयानकिंचित्तानन्नोजनादिसुखमज्ञायि अद्यपंचमेदिनेनिर्भ्रस्याः पंचम्याराज्ञामुख
खादनयदानाकरणेनेन परमसुखमनुभूयते ऽतएतस्यानुपकारः सर्वतोमहान् एतच्चोरवचः श्रुत्वासर्वैरपिस
भ्यैःसिता ऽतःसर्वदानानामभयदानंश्रेष्ठमितिज्ञापितं ततःश्रावकेणाऽपर्वणिरंधनंषेषणं वस्त्रक्षालनाद्या
रंभोविवर्जनीयः तैलिकलोहकारचित्रकर्मकारकादिषु वाचाधनव्ययेनवारंभोनिवारणीयः स्वशक्त्यावदिमोक्ष
श्चकार्यः ग्रामनगरमध्यमारेघोषणाकारयितव्या येनकेनापिकारणेनजीवरक्षाकार्या द्वितीयाश्रवपरित्यागे ।
मृषावचनमपर्वणिनवक्तव्यं गालिप्रदानादिकंविनवालिनवाच्या सर्वथावाक्संयमः कार्यः तृतीयाश्रवपरित्यागे
परधनंतृणंविवर्जनीयं ऽन्यस्यहिंसनंबाह्यप्राणरूपत्वात्तदपहारस्यमरणरूपकष्टहेतुत्वात् चतुर्थाश्रवप
रित्यागे ऽपर्वणिब्रह्मचर्यंपालनीयं स्त्रीसंगोविवर्ज्य इत्यर्थः परस्त्रीसेवनंउभयलोकहयविरुद्धत्वात् सुश्रावकेणाव
श्यमेववर्ज्यं पंचम्याश्रवपरित्यागे धनधान्यादिनवविधपरिग्रहेपरमाणंकार्यं परिग्रहपरिमाणात्परेमितानांक्षार्या
दृच्छापरिमाणंविधेय मित्यर्थः तथापुनरस्मिन्पर्वणिकषायरोधंकर्त्तव्यः कषायश्चत्वारः क्रोधमानमायालो

Digitized with financial assistance from the
Government of Maharashtra
on 11 June, 2017

नारकास्तेषांपरित्यागोविधेयः क्रोधोदयेकुलदोषत्यजि श्चिरंतनंनीतिनाशश्च मानोदयेविनयनाश स्तथाच
सज्ञानवतामपिमुनीनांकेवलावाप्तेश्चंतराय: स्यात् राजर्षिबाहुबलिवत् एवंमायोदयेलोभोदयेपिवक्तव्यं
दोषानत्यद्यंते ऽतश्चत्वारोपिकषायास्त्याज्या: उक्तंच क्रोधोपीइयणासेइ माणोविणयनासणो मायामि
त्तालिनासेइ लोहोसव्वविणासनं १ अनआचारोयेषांते अनाचारास्तेः श्रावकैराश्रवकषायरोधः कर्त्त
व्यः इत्युक्तं अथउनरत्नपर्वणिय कर्त्तव्यं तदेवश्रावकविशेषणद्वारादर्शयंतिः श्रावकैः सामायिक
जिनपूजातपोविधानादिकृत्यपरैः सामायिकंचजिनपूजाचतपश्च सामायिकजिनपूजातपांसितेषांवि
धानेकरणं तदादीनितत्प्रभृतीनियानिकृत्यानिकार्याणितेषुतत्परैरित्यर्थः एतावताऽत्रपर्वणिश्रावकैः
सामायिकंकार्यं सामायिकस्वरूपंचेदं समतासर्वभूतेषुसंयमःशुभभावना आर्त्तरौद्रपरित्याग स्तद्धि
सामायिकव्रतम् १ दिवसेदिवसेलक्खं देइसुवण्णस्सरूवयिएगो एगोपुणसामाइअं करेइनपहुप्पएतस्स २
आदिपदात्पोषधंकार्यं पोषधफलमिदं पोसहियसुद्धोनवि अमुहाइरवेइनचिसंदेहो किंदइनिरतिरिया
इ पोसहविहिअणमत्तेणं १ तत्करणसामर्थ्यान्नावेऽस्मिन्पर्वणिश्रावकैर्यथाशक्तिजिनानामष्टप्रका
रपूजाचकर्त्तव्या पूजाफलमिदं सयंपमज्जेणचुन्नं सहस्संचविलेवणे सयसाहस्सियामाला अलंतगीयवा
इए १ मनोवाक्कायशुद्ध्या उद्यत्पर्वणिपूजास्नात्रादिकंविधेयं तदवसरेचनगवतश्चन्द्रकवलित्वसिद्धरू
पमवस्थात्रयेणावनीयं यदुक्तं एकवण्णेहिंतेमत्त वत्थपक्खारगेहिकेवलियं पलियंकुसमोहियजि

णस्सनाविज्ञप्तिकृत्वा १ द्रव्यपूजासामग्र्यभावेऽभावपूजैवकर्त्तव्या सचेत्थं प्रातःश्रीजिनगृहंगत्वा शुभभावे
नभगवद्दर्शनंकार्यं भगवन्मुखविलोकनतनुरोमस्मरणंविधेयं तत्फलंयथा दर्शनाऽरितेधंसी वंद
नाद्धांछितपूरः पूजनात्सूरकःश्रीणं जिनः साक्षात्सूरकुमः १ पुनःश्रीजिनदर्शनादेवपूजनंभवानां
बोधिबीजाप्तिर्भवत्याऽऽर्द्रकुमारवत् तद्दृष्टांतस्त्वयं ऽस्मिन्भरतक्षेत्रे समुद्रतीरे आर्द्रकोनामयवन
देशोस्ति तत्रार्द्रकपुरंनामनगरं तत्रार्द्रकनामाराजावसत्व तस्यचार्द्रकनामीपट्टराज्ञी तयोरार्द्रकुमारोना
मपुत्रोऽभूत सचकुमारसंश्रायोवनः स्वेच्छयाभोगान्भोगान्भुंजानः सुखिनतिष्ठतिस्म तस्यचार्द्र
कराजस्यछेलिकराजेनसहपरंपरयागता परमप्रीतिरभूत एकदाश्रेलिकोनृपः पत्तुरश्रान्तेऽगुलीकृत्य
आर्द्रकराजसमीपेनिजामात्यंप्रेषीत् सोमात्योपिकियद्भिर्दिनैस्तत्रगत आर्द्रकनृपेणबहुादरेणसंमान्य
तेनमंत्रिणाउपनीतानि आनृतानिगृहीतानि दृष्टंच तस्मैमहंभोः श्रेलिकस्यकुशलंवर्त्तते ततस्तेनापि तत्र
त्यसकलकुशलोदंतनिवेदनेन राज्ञोमनसिपरमानंदः संपादितः तस्मिन्नवसरे आर्द्रकुमारोनृपंपप्रच्छ
तातकः श्रेलिकोयेनसहतवप्रीतिर्वर्त्तते राजाहोवाच मगधदेशस्वामीश्रेलिकनृपोविद्यते तस्कु
लेमत्कुलेचपरंपरयागताप्रीतिरस्ति एत्यत्रिदत्त्वः सुत्वार्द्रकुमारोपिमंत्रिणमुवाच भोमंत्रिन् त्वत्स्वामि
नः कश्चित्संदेशगुलीपतःशुद्धोस्ति तेनसहाहमपिमैत्रीकर्त्तुमिच्छामि मंत्र्युवाच श्रेलिकनृपस्यश्रेनयक
मारोनामपुत्रोस्ति सचसर्वकलानिधिः सर्वबुद्धिसमुद्रो मंत्रिपंचशतात्याधिपो महादयावान् महादानाऽ

तिदक्षो निर्नयो धर्मज्ञः कृतज्ञश्च विद्यते किंबकजानाते कोपिनगतिगुणान् सेति येऽनयकुमारेनवासंन
कृते वेत इच्छंमंत्रि वचनादनयकुमारगुणान् स्मृत्वाऽऽर्द्रकुमारः पितरा ज्ञासमादायमंत्रिणंवृत्तुवाच ना
मनाष्टच्छत्वं स्वदेशमायासी स्त्वगच्छतात्वयाऽनयंवृतिस्नेहद्रुमबीजउप्यंमहत्वः श्रोतव्यमिति ततोमंत्र
अपि तद्वचनमंगीकृत्यराज्ञाविसृष्टः सन् वेत्रिणादर्शितं निवासंस्थानंयो अथान्यदार्द्रकनृपः श्रवरमो
क्तिकादीनि पात्रतान्यर्पयित्वा स्वशुरुषं तंमंत्रिणंच श्रेणिकपार्श्वेप्रेषीत् तदार्द्रकुमारोपितस्यैवमंत्रिणो
दस्तेऽनयकुमारनिमित्तंविद्रुमौक्तिकादीन्यनुपमवस्तूनिप्रेषितवान् अथसबहुमानंमंत्रिणासार्द्धंराजगृ
हपुरंगत्वाश्रेणिकायश्रीनयायश्च पात्रतान्यर्पयामास तथानृपपुत्रआर्द्रकुमारस्त्वयासहप्रेम्णकर्तुमिच्छ
तीत्यनयाय मंत्रीसंदेशमुवाच तदाजिनशासनेकुशलोऽनयः स्वचेतसि इतिचिंतयत निश्चितंसकुमारोवि
राधितश्रामण्यत्वादनार्यैर्भुक्तोस्ति परंसराजपुत्रोमहात्मानियमादासन्नभव्योस्ति यतोऽनभ्रहरनम्रानंत
कदापिमयासह मैत्र्यनिलःसोनभवेत् तस्मात्केनाप्युपायेनतंजिनधर्मानुरक्तंविधाय धर्ममार्गेप्रवर्तयामि
तत्रचायमुपायोस्ति पात्रतच्छलेनयदि तत्रार्हत्प्रतिमांप्रेषयामि तद्दर्शनाद्यतितस्यजातिस्मरणस्यज्ञानमु
त्पद्यते तदेष्टसिद्धिः स्यादितिउपायंविचिंत्यश्रेणिकंदासनादिप्रतिदार्यविराजितंरत्नमयींश्रीमज्जिनेंद्र
प्रतिमांपेटीमध्येधृत्वा तदग्रेसकलानिधूपघंटिकादिदेवद्रव्योपकरणानिमुमोच ततस्तद्धारेतालकंदत्वाऽनार्
यानिजमुद्रया तांमंजुषांमुद्रयामास अथकियद्भुवासरैः श्रेणिकोनृपस्तमार्द्रकंराजपुरुषैर्विशालापूर्वकंप्र

भूतेः पात्रतेः सद्विससर्ज अनयोपितांपेटीतस्यहस्तेसमर्प्य तंसङ्केत्यश्रुतज्ञ्यावाणीमुवाच एषापे
टाआर्द्रकुमारस्यपुरस्ताऽयदौक्तव्यं तथातस्यमद्वंशेरिदंवक्तव्यं त्वयाएकांतेप्रदेशेएककिनास्थित्वाऽयंपेट
टीस्वयमुन्मुद्यातदंतर्गतं वस्तुस्वयंदृष्ट्वं अन्यस्यकस्यचिन्नदर्शनीयं ततोऽनयोक्तं ववोऽगीकृत्यसबु
मानंस्वपुरंययौ तानिचपात्रतानिस्वस्वामिनेस्वस्वामिपुत्रायवार्पयामास तथार्द्रकुमारायाऽनयोक्तसं
देशमावरयौ ततःकुमारएकांतेस्थित्वा तांपेटीसमुद्घाट्य तन्मध्यस्थांतमस्तोमद्योतकारिणीं श्रीऋषभस्वामी
प्रतिमांदृष्ट्वा स्वचित्तेचिंतयामास किमूर्द किंविकृत्तमेदोमज्जरणमस्ति तत्किंमूर्द्धिश्रोरोमं कंठेवा हृदयेवाऽ
न्यत्रवाकुत्रविदारोमं क्वापीदंदृष्टपूर्वमिवमोहंतिनासते परंस्मृतिपथंनायाति इत्थमत्यर्थं चिंतयत आर्द्रकु
मारस्यजातिस्मरणजनिकामूर्छासमजनिष्ट ततस्तत्यजातिस्मरणः सकुमारः संज्ञांप्राप्यचेतनः सन् स्वयमेव
एवंनिजपूर्वभवांकथांचिंतयामास तथाहि इतोभवात्तृतीयेभवेमगधदेशेवसंतपुरेऽदीनामतिकोनामकु
टुंबीश्रभूवं ममचभद्रमतीनार्याऽभूत एकदासुस्थितावार्यसमीपे तयासह अहमर्हद्धर्ममश्रोषं ततःसजाये
पिऽहंप्रतिबुद्धो गृहवासविरक्तोसन् तत्पार्श्वेव्रज्यांश्रद्दीतवान् क्रमेणगुरुणासहविहरन् एकस्मिन्नपत्तनेऽ
गंवंभद्रमतीसाध्व्यपि अपरसाध्वीसंगता तत्रागात एकस्मिन्नक्षितांपत्रपन् पूर्वभोगान्स्मरन् अहंतस्यामनुरा
क्तोऽभूवं तत्रान्यसाधवेऽप्यरक्तोसोपिमवतिस्नेहंश्राचरयौ साप्यनभद्रमतेश्राचरयौ तदाभद्रमतीविषण्ण
सती श्रवर्त्तिनीश्रावाच्च एषगीतार्थापियदिमर्यादांलंघेत तदाकागतिः असोमांदेशांतरगतामपियावच्छोभते
तावत्तोरश्नावान्मयिरागेनत्यक्तति तस्मात्तदेनंगवेति अहंनिश्चित्यमरणंवपत्तेयेननासनापिमेशीलखंड

ह नेऽजाय इत्युक्त्वासासाधीत्रनत्रानंकृत्वा शुद्धभावनयाप्रणंस्तत्याज देवत्वंचवाप ततस्तांमृतांश्रुत्वामया
मविंति सामहानुभावा निश्चितंव्रतभंगभयान्मृताअहंपुनर्नयुव्रत स्तेनमापिनीवितेनअलं तदाद मप्प
नत्रानंकृत्वाविषद्यदेवोवभूवं ततश्चुताहमत्रानार्यदेशेधर्महीनःसमुत्पन्नोस्मि सांप्रतंयोममप्रतिबोधकःस
मिबंधुः सएववृषुरुरस्ति केनापिनाप्योदयेनानयकुमारमविणाऽहंबोधितः परमद्यापिमंदभाग्योस्मि यतः
स्तंद्रष्टुमसमर्थः तस्मात्वितरमनुज्ञापयदेशंगमिष्यामि यत्रमेगुरुरनयकुमारोस्ति इत्युक्तमनोरथंकुर्वन् आ
दिमार्हतः प्रतिमोद्भवयन्नार्द्रकुमारोदिवसानतिवाहयतिस्म एकदाकुमारोनृपमेवंव्यजिज्ञपत् हेतातस्व
मिच्छमनयकुमारंद्रष्टुमिच्छामि आर्द्रकनृपोवादीत् देवत्सत्वयातत्रगमनेज्ञानकर्तव्यो अस्माकमपिस्नानो
स्तानामेवश्रेणिकेनसहप्रेमसंबंधोस्ति तदापित्राज्ञयानिवृत्तोऽनयसंसर्गप्रतिबंधितश्चार्द्रकुमारोपिनतस्थौ
नत्वजगाम तथासत्यासनेनयनेयानेभोजनेऽन्यक्रियासुच अनयकुमारेणाश्रितांदिशंनेत्रयोरेवकापुन
:कीदृशोमार्गश्चदेशोराजगृहंपुरंवकीदृक् तत्रगमनेकश्चमार्गः इच्छेपार्श्वस्थिनोजनान् श्रयच्च तस्मिन्नव
सरेआर्द्रकनृपोदध्यौ कदाचिद्कुमारोमामकथयित्वैवनिश्चितमनयसंमीपंयास्यत्ययोयत्नः कर्त्तव्य स्तदा
हूपः पंचसामंतशतानि इत्यादिशत् अहोअयंकुमारोदेशंतरंगच्छन् नवद्भिःरक्षणीय स्तदातेसामंता दे
दृश्यायेवतत्पार्श्वंनत्यजंतिस्म कुमारोप्यात्मानंदेदृश्यतमिवामंस्त ततःसोऽनयसमीपगमनेमनसिअवधार्य
श्वस्तनश्वश्वोवाहनंमे अश्ववाहनंकर्तुमारेभे तेसामंताश्च अश्वारूढाअंगरक्षकाःसंतः पार्श्वेतस्थुः कुमा
रोऽश्ववाहयन् तेभ्यःकिंचिदग्रेगत्वान्यवर्त्तत एवंवाश्ववाहयन् सोऽधिकाधिकंययौ पुनःपुनर्व्यधुद्या

ययौच इच्छंतेषां विश्वासमुत्पाद्याऽन्यदार्द्रकुमारोनिजैःप्रतीतिमत्पुरुषैःसमुद्देयानयात्रंप्रगुणंकारयित्वात्
द्धरत्नादिनिःपरिवृत्य जिनप्रतिमांवंदितुमारेभेतथैवादयन् इरगमनादहोनिशं तद्यानपात्रमारुह्यार्य
देशंययौ ततोयानपात्रात्तुतीर्यंतं प्रतिमामनयकुमारायसंदिक्ष सतद्भक्तिबंधनानुद्घाटयंतिस्मगृहीत
वान् सच यावत्सामायिकमुच्चारयित्वामारेने तावदाकाशस्थितयादेवतयानुद्धैःस्वरेणेत्थंयद्यपित्व
मद्दासत्वस्तथापिसांप्रतंदीक्षामाददीः अद्यापितेभोगफलंकर्मास्ति तच्चुक्ताऽवसरेव्रतंगृहीष्याः
यतोनोपंकर्मतीर्थकृतामप्यवश्यंभोक्तव्यं तस्मात् हेमहात्मन् तेनव्रतेनाऽलं यद्गृहीतमपित्यक्त्व
ते यथान्योजनेनकिं यद्भुक्तमपिवमते इत्थंबद्धजंघानिषिद्धोपार्द्रकुमारः स्वोयोरुवमंगीकृत्य देवीवाच
स्त्री मम इत्थंयदीक्षामाददे स्वपित्रेत्यकथद्मुनिस्त्रीकृतंव्रतंपालयन् भूमंडलेविचरन् अन्यदावसंतपु
रयत्नेपावकस्मिंश्चिद्देवकुलेकायोत्सर्गेणचतस्थौ इतश्चतस्मिन्नगरेदेवदत्तोनाममहाश्रेष्ठ्यभूत् तस्य
स्यधनवतीनामपत्नीबभूवासीत् अथसवज्रमतीजीवोदेवलोकाच्च्युत्वाश्रीमतीनामअद्भुतरूपातयोःपु
त्रीसमजनिसाचधात्रीजनलाल्यमानाक्रमेणरजःक्रीडोचितंवयःप्राप एकदातत्रदेवकुलेपौरकन्याभि
र्युक्ता श्रीमतीकन्यापतिंवरणक्रीडयारेभमायया तदासर्वाःकन्यानत्वारिंशुस्तेतूचु स्ततःकयापि "
कापीत्येवंसर्वाभिःस्वरूपंविचारितं श्रीमतीमुक्तं देहिस्वमयाऽत्रयंवृतस्तदासाऽवृतंसाऽवृत
वृतमिति देवताप्रोवाच पुनर्गर्जितंतन्यानासाएवदेवीतत्रस्थान्यवर्षत् श्रीमतीगृहीताङ्गिता तस्मिन्
नेःपादेऽलगत् सद्यएवमावंस्त्वाऽचिंतयत् इदंतस्थुषोममानुकूलनोपसर्गोऽभूत् अतोऽनस्तेय

मितिविचिंत्यसोऽन्यत्रागात् तदाऽस्वामिकंधनंराज्ञएवेतिनिश्चयंकृत्वा तानिरत्नान्यादायराजातत्रा
गम राजपुरुषास्तऽमस्वानंनागऋलंदद्दशु देवतयाचोक्तं एतऽममस्यैकन्यायैमयावरकेवदत्तम
स्ति इतिश्रुत्वा नृपोविलक्षःसन् स्वस्थानंययौ ततस्तत्सर्वंधनं श्रीमतीपितायेष्टीजगाद् अथकियत
कालेन श्रीमतीपरलोकंबद्धवावराऽदौकंत तत्स्वरूपंपित्रापुत्रेनऋं तदाश्रीमतीजगाद् हेतातयोम
हर्षिर्मयाहृतःसएवममवरः तद्वरणेदेवतायऽवममदात् तदुंगृहीतात्वयापितदनुमितमेव ततस्त
स्मैमाकल्पयित्वाऽनस्मैदातुंनार्हसि उक्तंच सऋत्कन्यंतिराजानः सऋत्कन्याःप्र
दीयंते त्रीण्येतानिसऋत २ एतच्छ्रुत्वाश्रेष्ठुवे सत्रुमरइवएकत्रनावतिष्ठेतेऽतःकथंप्राप्यते पुनरत्रा
यासतिनवा अन्यतोपिकथंज्ञायते किंतस्यानिज्ञानं तदाश्रीमत्याऽऋं हेतातमयातहिनेगर्भितंनीत
यातत्वरणेविलग्नमयाऽनिज्ञानंदृष्टमस्ति तस्मादत्त परंतथाऽऋरुपयाप्रतिदिनंयात आयातश्चसर्वत
पिसाधुनपत्रयामि श्रेष्ठुवाच इहपत्तनेयेकेपिमहर्षयःसमायांति तेभ्यस्त्वंवस्त्रदेस्वयंनिरूंदेहि येन
सर्वेषांदर्शनंस्यात् ततःसापितथेत्यदं तथेत्यऋे तत्रक्षणंदर्शितमुनीनांचरणानवंदत अथऋाद्
शेवर्षसमहामुनिर्दिगूढःसन् तत्रागत्यस्तब्रह्मणदर्शनान्नमोपलक्षितश्च तदाश्रीमतीतमृषीमुवाच
चः हेनाथ तत्रदेवकुले तदायोमयाहृतःसममवरस्त्वमेवासि मद्भाग्येरेवाऽनागतोसि अथमांमुक्ष्म
त्पाणिग्राह्यास्यसि यदात्वदृष्टौनष्टौनूनं तर्हिनादारस्यममदाऽरवेनकालोगमत् तस्मात्सादेविधा
अमामंगीकुरु एवंस्थितेपियदिममवमन्यसे तर्हिअग्निंवेशंकृत्वा तत्रंस्वीदृत्यापातकंदास्ये तदान्ये

रपितत्पित्रादिनिर्महाजनैर्विवाहायअन्यर्थितः ससाधर्वतारंतंनिषेधकं तेहेवीक्वनंसस्मार ततस्तद्धो
ग्यकर्मोदयादहंमोहमिवकुर्वंतां श्रीमतीपर्यणैषीत् अथश्रीमत्यासहचिरंभोगान्भुंजानस्य तस्यकमेणपुत्रः स्य
संजातःसचक्रमेणवर्धमानोराजस्युकइववंशमुखसज्जिकोनवत् तावतिपुत्रेसंजातेसतिसऽाऽऋमार
रोदर्पितंसन् श्रीमतीमेवाह्य अतःपरंतेपुत्रःसहायोस्तु अहंवनंयामि तदाबुद्धिनिधिःश्रीमतीसुतं
पत्यवसरंज्ञात्वायत्रेत्यऽणिकासदीते तऽमारादयसमुपाविशत् तदाऽलकेर्तनक्रियांकुर्वा
णांतांविलोक्यसबालकःपप्रछ हेश्रवणतत्वमरंतोकोवितर्कमेंकिंप्रारब्धं सापाचे हेपुत्रतत्वपि
तात्वांमात्वत्पक्षावज्यार्थंगंतुमनावर्त्तते गतेचास्मिन् पतिहीनायामतऽरेवप्रारब्धं तदाबालकोबा
त्यात्मनाहारेरुवाच अहंवधारयिष्यामि कथंमपितायास्यति इतुक्तासतऽमूचेणपितुःपा
दोऽग्रवेष्टयत मुरवेनचेवंजगाद हेअंबमानेषीः सुस्थानवमयाऽसौतथावक्तोस्ति यथाकथाचिन्नया
स्यति अऽऋमारोपितन्मधरंबालवचोदृवंश्रुत्वा सुतस्नेहा देवमुवाच हेपुत्रयावद्भिस्तंत्रनिर्मपा
दोबद्धोतावतिवर्षाण्युनर्गृहेस्थास्यामि गणयित्वा बंधनानिछोटय ततोगणिता द्वादशबंधस्थानवत्
तेनद्वादशवर्षाणिपुनर्गार्हस्थ्येऽत्यवादयत् अथयतिज्ञाऽर्णवनामानंतरं सवैराग्यपूर्णमानसराजेन्द्र
पश्चिमेवहरे इत्यचिंतयत् मयाद्यवनेवमनसेवबंधनंनूनं तेनादमनार्यत्वंवाप्तोस्मि अत्रनवेपुनर्बंधं
दीत्वामुक्तमतः कागतिर्मेभविष्यति इदानिमपिदृढंगृहीत्वा तपसात्मानंशोधयामि इतिवि
चिंत्यप्रातःकालेश्रीमतीपत्नीस्वसुतंचसंन्याप्य तदनुमतिंबलात्वासाधुलिंगंसमादायनिर्ममत्वोगृहा

निर्ययौ अथ राजगृहं नगरं अंतरालेचौर्यहस्तिकुर्वाणंस्वसामंतंवज्रांतीददर्श तेरणुपलक्षनक्षण
वेदितः ससाक्षस्तानवादीत्तयुष्माभिर्नहापापहेतुरेषाजीविकाकिमाहृता तैरुक्तं हेप्रभोऽस्मानवंच
यित्वायदात्वंपलायिष्टास्तदालक्षयान्नूपतेमुखंनादर्शयाम तवैवत्रनेषणेलग्नाः दृष्ट्वेत्युक्तंतश्चौर्यहस्तैव
जीवाममुनिरूपंव अथुक्ताहस्तिनंविज्ञिरहता केनापिपुण्ययोगेनेदंमानुष्यकंप्राप्यस्वर्गापवर्गावदोधर्म
एवसेव्योहिंसाऽसत्यचौर्यद्वित्यपरिग्रहपरित्यागः कर्त्तव्यः हेनराधूयंस्वामिनरूपाः स्वप्नवदहंयुष्माकं
स्वा अतोममैवमार्गंप्रपद्यध्वं ततस्तेऽवोचुः हेवैद्यनः स्वामेवाद्यत्र सोवतंडगुरुरप्यसि यतस्त्वयाऽस्मभ्यंध
र्मोज्ञापितो ऽथास्मान्दीक्षयाऽनुगृहाण ततश्चाऽऽर्द्रकुमारस्तान् प्रव्राज्यतैः सहितः श्रीमहावीरंवंदित्व
राजगृहान्निर्गुरुवंययौ मार्गेगच्छतस्तस्यगोशालोनिर्गुरुर्मिलितोविवादंचकर्षं पृष्टवान् त्वंवराः केचिद
श्चापि सदस्त्रास्तत्रायाताः कौतुकार्थिनस्तस्थुः अथगोशालोवदत् नवतोतपःकष्टंहथेवयतः अन
शनफलानांकारणेनियतिरवास्ति ततोमुनिरवादित् पौरुषमपिकारणंमन्यस्व यदिसर्वंनियतिमेव
कारणंमन्यसे तर्हिअनीप्सितसिद्ध्यर्थंसर्वाःक्रियाहथाऽसत्फेरन् तथाहि हेनियतिवादिन् सर्वदास्व
नेएवकिंनतिष्ठसि नोजनाद्यवसरेचभोजनाद्यर्थंकथमुद्यमंकरोमि एवंस्वार्थसिद्धयेनियतिवत्पौरुष
मपिसाधुस्ति अथसिद्धेनियतेरपि पौरुषमधिकंनजेत् तथाहि आकाशात्पानीयंपतति परंनूपनना
दपितद्भवेत् यतोनियतिर्बलीयसी परंनियतेरपिपौरुषंबलीयः एवंसद्यनिर्गोशालोनिरुत्तरीचकेत
दाजयरऽऽर्द्रकुमारः केचराश्च तस्यमहामुनेर्बुद्धौ धर्मसाक्षता ततः आर्द्रकुमारस्तापसाश्रम

समीपेन्यायद्यौ तत्रस्तापसाश्च एकंमहांतंहस्तिनंदृष्ट्वा तन्मांसंभुंजाना वृक्षदिवसानक्षतियंतिते
चैवमूचुः एकस्यैवहस्तिनोऽनेनवरंयतएकजीवघातेनबहूनांकालोतिगम्यते मृगतितरमत्स्यद्यो
धर्मेपिश्वक्रुनिरपिन तथातस्मात्तद्भक्षणंनयुक्तं वक्रुपापसङ्गात् तदाचतेप्रियाधर्मनिष्ठातपस्विने
मारणार्थंएकंमहामंत्रंजबंधर्यत्रचश्रवणावृद्धः समजग्रासीत्तेनैवमार्गेणकरुणानिधिः समर्षिर्
नर्गम तदासहस्तीमुनिंपंचत्रातीयुतं वक्रुनिर्नमेवंद्यमानंतंमहर्षिदृष्ट्वा लघुकर्मत्वादित्यवितयत्र
दमप्येनंमुनिंवंदेयदिबंधोनमेचये बहुस्तकिंकरवाणि एवंचिंतयतस्तस्यमहर्षिर्दर्शनात्सद्योऽयमः
शृंखलाभज्यंति अथहस्तीनिर्गलितःसन् तंमुनिंवंदितुमन्यगात् तदालोकाएषमुनिर्हतोदत इतिब्रुवा
णाः पलायांचक्रिरेमुनिस्तु तथैवतस्थौगजोपिन मीक्षतऊर्ध्वंसन्नतःसन् तंमुनिंनमतिस्म पुनःसुरादे
र्ऊर्ध्वसार्यमुनिपादौस्पृष्ट्वा २ परमसुखंप्राप ततःसगजः समुन्नायनत्वामुनिंपप्रच्छ अथाकुलःसन् अर
ण्यानीवविवेत्र तदाऽत्यद्भुतंतत्वानंदृष्ट्वाऽतिकोपशर्मास्तापसाश्चार्द्रकुमारसाक्षनावत्यबोधं
न ततस्तत्पितामश्चते श्रीवीरसमवसरणेगत्वा दीक्षांजगृहुः अथश्रेणिकराजोपि तथागजमोक्षणंता
पसप्रतिबोधंचश्रुत्वाऽभयकुमारयुक्तस्तत्रागात् मुनिर्नत्वावंदमानंराजानंधर्मलाभाशिषंददौ अथऽ
भयेनतत्रासीनंमुनिंराजापप्रच्छ हेभगवन् हस्तिमोक्षणात्ममहदाश्चर्यं समजनिमुनिरूचे हेराजन्
गजमोक्षणंनऽक्करं किंत्वामंतंडपाशमोक्षणंमाऽक्करंवतिनासंत राज्ञाहष्टं स्वामिन् तत्कथं तदास
मुनिःसकलामपिस्वाकथांकथयामास ततश्चार्द्रकुमारमुनिरभयंप्रत्यनादत त्वंममनिष्कारणोपकारीध्

र्मबोधदोनूत्र रेमित्रुत्वत्येषितार्हत्यतिमादर्शनाददं जातिस्मरणंप्राप्तजिनधर्मानुरक्तोभूवं इहत्रोपा
यविनाममजिनधर्मप्राप्तिःकृतः अनार्यत्वमदार्यंकनिमग्नोहंतयोहत त्वत्प्रसादादेवत्वमप्यवारित्रा
वाप्निर्जाता ततःश्रेणिकानयकुमाराद्याःसर्वेपिलोकास्तमृषिंवंदित्वाऽष्टमनसःस्वस्वस्थानंययुःते
तोमु नीराजगृहपुरान्यर्णसमवसृतं श्रीवीरस्वामिनमभिवंद्य त्वरणकमलसेवयास्वकीयंजनमा
सफलीकृत्यक्रमेणायुःक्षयेत्रिदेवाय इतिश्रीश्रीजिनदर्शनमाहात्म्येआर्द्रकुमारदृष्टांतः॥
॥पुनःरत्नपूर्वलियत्कर्तव्यतदाह। तपोविधानादीतियथाशक्तितपसियत्नोविधेयःवत्तुर्थषष्टाष्टमा
दितपःकार्यमित्यर्थः तत्रयदिकश्चित्तस्नेहवशात्तन्निषेधंकरोति तथापितद्वोपबुद्धिर्निधार्यश्रीनर
तत्तत्सूर्ययसौनृपवत् तत्कथाचेयं अयोध्यायांनगर्यांसूर्ययशोनृपआसीत् सचत्रिखंडनूमिस्वा
मीनीतिवित् अखंडशासनोऽष्टानवैरिणःस्ववशंनीतवान् इंद्रेणेपदोकितंमुकुटंशिरसि धृतवा
न् तस्यमुकुटस्यैवमहात्म्यात्सप्तयःसुरसेवोपनूत् तस्यराधावेधपणत्यासाकंनकविद्याधरपुत्र
जीजयश्रीर्नामपट्टराज्ञीवनूव अन्यान्यपितस्यबहुनिकलत्राणिआसन् सराजावदःपवंविशेष
णाष्टमीचतुर्दशीचपर्वाण्यौषधादितपसाआराधयतिस्म जीवितादरवत्यर्वाद्रेऽस्यचेतसि
अतिवल्लभोस्ति तेनासौजीवितादपिपर्वाणिरक्षति अथैकदासौधर्मेंद्रः सुधर्मसभामाश्रितोज्ञाना
त्तन्निश्चयंज्ञात्वाचमत्कृतिंयाप ततोवज्रीदेवीविश्ववशीकरणसामर्थ्यंविज्ञाणकस्माच्छुरेंद्रशिरःकं
पंदृष्ट्वोवाच स्वामिन्सांप्रतंशिरकंपनकारणंतुनकिमपिदृश्यते ततःकिंनिमित्तंतुष्टेननाथेनत्रि

रःकंपःकृतस्तदाशुरेंद्रउवाच मयाक्रुनाज्ञानदृष्ट्या नरतक्केवेरूपनस्वामिनःपौत्रोनरतचक्रिणःपुत्रोऽ
योध्याधिपःसूर्ययशानामराज्ञासात्विकानांशिरोमणिर्दृष्टः सचाष्टमीचतुर्दशीपर्वणिस्तपसःकृतबहु
यत्नेसुरैरपिचालियंतुनशक्यते यदिसूर्यःपूर्वदिशमतिक्रम्यपश्चिमायामुदेति तथामेरुर्वातिःकं
पतेसमुद्रोमर्यादांत्यजेत् कल्पद्रुर्वानिःफलोनवेत् तथाप्येषःकंपगतेःकारणंरपिजिनाज्ञावत्स्व
कृतेनिश्चयेनमुंचति अथोर्वशीऽवदःश्रुत्वा किंचिन्मनसिवीचार्य प्रत्युत्तरमुवाच हेस्वामिन् युक्त
ज्ञस्त्वमनुष्येसुनिश्चमेकिंश्लाघसेयः सप्तधातुनिष्पन्नशरीरोऽनंजीवकःसदैवैरप्यचाल्य इतिकथद्
क्षति मज्ञानरसपूरेणकेषांचिकथमुरुवाणुनाविलयंयाति तत्रगत्वातमप्यहंसद्योऽतालयिष्ये इ
तिवतिज्ञांविधायरंभयासहितानर्वशीहस्तेनवीणांदधानास्वर्गाद्भूमिमवतरतिस्म अथोध्यानिक
टोद्यानेच श्रीऋषभस्वामिनश्चैत्येमोहोत्पादकं नत्यद्भुतंरूपंकृत्वागायतिस्म तज्ज्ञानमोहिता पक्षिमृगस
र्पाद्याश्चलेरचलिरिवताइव पाषाणघटिताइव चानिश्चलेनेत्रास्तस्थुः इतिश्रीसूर्ययशाश्चर्यंवादयित्वा
पश्चाद्गलमानःपथितयोरतिमक्षरगानध्वनानसुप्राव तदावाजिगजयत्नयः पदमपियानेऽसमर्थाश्च
नवन एतत्स्वरूपंदृष्ट्वानृपोमात्सर्यंतिसादरमुवाच नोमंत्रिन संसारेनादसमःसुखदःकोपिनदृश्यते"
यद्मान्यंज्ञावोमात्सर्यहृतमोहिताःसंति नादेनदेवदानवनृपकामिन्यादयःसर्वेपिक्षयोवज्रीनवेति
तयोवयमपिऋषभस्वामिनेनमस्कुर्म तत्रचेत्यायाम स्तत्रगत्वाएतत्तेयस्यादमपिलक्ष्यामहे इत्यमा
ज्ञप्तज्ञानमोहितानृपान्मंत्रिणसदजिनचैत्यांतरंजग्मुः तत्रदत्तयोवीणांविज्ञत्योगीतध्वनिंऊर्वशी

कामनार्थाय्ये इह वदिमसौंदर्ये इकुमारिकेविलोक्य स्नेहच्छक्तविमुक्तेः कामवाणैर्हृदिविद्धेनृ
पश्चिंतयामास एतयोरिदमत्यद्भुतंरूपंकस्यपुण्यवतोभोग्यतनविष्यति ततोराजामुक्तमुक्तस्तयो
श्चक्रे क्षिपन् युगादीश्वरपादोपएमपेत्यात्निःसृत्यबहिःवेदेशेनपविष्टस्तयोः कुलादिकंज्ञा
त्वे मंत्रिणंआदिष्टवान् मंत्रपिनृपादेशात्तयोःसमीपंगत्वा सुधामधुरयावाचासंनाप्य इहमाल
पत्र हेकन्यकेयुवांकेयुवयोपतिः कः किमर्थमिहागमनंचेत्येतत्सर्ववेदंते अथमंत्रिवचः श्रु
त्वा तयोरेकानवाच आवांमणिचूडविद्याधरराजस्यपुत्रौ आवाल्यात्कलास्वेवादरवत्योअनूता
कमुणयोवनेघाते वीक्ष्णस्मतितावरविताकउलिप्तः आवांस्वसदृशंपतिमलभमाने स्वाने स्थाने
ऽदृष्ट्वित्यानांनप्रस्यनिर्निजंजन्मसफलंकुर्वहे पुनर्मानवोनवः क्व इयमयोध्यापतीर्थभूतास्ति अ
तोऽनरतकारितेवेत्यादिजिनेनमस्कृत्यमार्वयोरागमनमभूत एवंकृत्वा यत्योस्तयोर्मंत्रीनवाच
अमुनासूर्ययशसानृपेणसयुवयोःसंगमःश्रेष्ठो यतोसोऽकषनस्वामिनोःयोग्यो नरत्वक्रिणःपुरुः
सर्वकलासंपूर्णःसोमः सगुणवान् बलवांश्चअस्ति तस्मान्निश्चितं युवयोरुषनेस्वामिसुष्ठोयद्व
ताऽकस्मात्सूर्ययशावरःधामः मंत्रिणिएवंवदतिसति तेतमूचतुः आवांहिस्वाधीनपतिमुक्ताऽ
न्यंपतिनेवाश्रयावहे ततोऽमात्योनृपाज्ञयाते इत्युक्त्वा वत युवयोर्वचमन्यथाकुर्वन्तपतिमयाति
त्येभः मंत्रिणाएवमुक्ते सति तदैवयुगादिशासमक्षं तयोःपाणिग्रहणोत्सवःसंजात स्ततस्तयोःप्री
तिरसाक्रष्टोनृपतिः संसारेतत्भोगमेवसारंमन्यमानोऽहर्निशंतान्यांसहविविधान् भोगान् भुं

जानोविस्मृतान्यकृत्यःसुखेनकालंनिनाय एकदासंध्यासमये तान्यांयत्नीन्यांयुतः सूर्ययंत्रा
नृपोगवाक्षेयथौ तदानोलोकाःस्वेऽष्टमीपर्वनाविततस्तदाराधनेसादरैर्नाव्यमिति यटदो
घोषणा तान्यांकपटस्त्रीभ्यांश्रुत्वा ततोवसरंविनायरंजानतीवनृपतिंप्रतीसादरासतीभंन
वादनकारणमपृच्छत नृपतिरुवाच देरंनेशृणु अस्माकंतातेनोक्तं चतुर्दश्यष्टमीरूपंपर्वास्ति त
थाअमावस्यापोर्णमासीअष्टाह्निकाद्वयं चतुर्मासीत्रयं पर्वृषणारंभवार्षिकंचपर्वैतानि अ
न्यानपिपर्वाण्युक्तानिसंति ज्ञानाराधनार्थंपंचमीचक्रोक्तास्ति एतेषुपर्वदिनेषुविहितंपुण्यंस्वर्ग
मोक्षसुखंपदंनेवेत तस्माच्चतुःपर्व्यामखिलंइदंव्यापारंपरित्यज्य स्नानंकर्मविधेयं पुनःश्चतुःपर्व्या
स्नानस्त्रीसंगकलद्यूतक्रीडापरहास्यमात्सर्यक्रोधादिकषायसंगत्यादादिनकिमपिकर्त्तव्यं
विद्येषपिमतानविधेया परमेष्टिस्मरणादिशुभध्यानंवतानांसामायिकंपोषधंच षष्ठाष्टमषण्मु
खंतपश्चकर्त्तव्यं जिनस्नात्रविधेया इत्यमेतानिपर्वाण्याराधयन् जनः पुण्यान्यर्जयेति ततः क्रमे
णैकमणिक्रयंयित्वा मुक्तिंयांति अतोहेकांतेसमयांवयोदत्तांचलोकापतिबोधाय अयंपटहो
घोषणादेशात्प्रजायते अथोर्वशीएतन्नृपवचःश्रुत्वा तन्निश्चयंचभंक्तुंमायावचनपंचेनज
गाद हेनाथइदंमनुष्यत्वमिदंरूपमिदंराज्यं सर्वंतपःक्लेशादिनिस्वप्नाकर्थंविलंघते यद्देवेसुरवा
निवेंद्रत्वं पुनर्मानवोनवः क्व राज्येसंभोगाश्चक्व अथकर्णीरसंपुटेत्यं तेस्यास्तद्वचनंश्रुत्वा नृ
पउवाच रेरधर्मनिंदामलिनस्वनावेऽधमेऽयंतववाणीमनागपिविद्याधरकुलाचारोवितानदृश्यते तव

सकलंचाऽऽर्यधिक्रूपंवयः ऊलंवधिक् येनतपोजिनश्रद्धादिकंसधर्मकृत्यनिंदसि पुनर्मनुष्य
त्वसूपरीप्सरजादीनितपसाप्राप्यंते तत्तेप्यःकः कृतज्ञोनाराधयेत योनाराधयेत्सकृतघ्नएव
धर्माराधनतोहि देहस्यविकंवनंनस्यात् धर्मंविनाकेवलंविषयेस्कविकंवनमेव तस्माद्यथेष्ट
र्मः कृत्यैः पुनर्मानवोनवःकृ ऽतधारकामृगसिंहादि बालाअपि अष्टम्योपाद्विकेवाकारंनृ
एकृति तद्विश्रेकथंहल्लामि तेषांज्ञाहूत्वं मनुष्यंचधिगस्कयेधर्मसेवैकारणंवरिधनेनकुर्वति
श्रीयुगादिजिनोपदिष्टमिदमुत्तमंपर्वास्ति तदहंतपोविनाकंवगतपाएरपिहस्थानकुर्वे हेस्विममरा
ज्यंषयाऽऽ शाएकयोस्कपरंपर्वतपसोदेऽष्टोननवापि ततइंद्रकोधाकुलंनृपवचः श्रुत्वाऽऽवज्रीमो
हमायांषऽकुर्वतीपुनरुवाच स्वामिन्ननवतः कायक्लेशेमान्यूदिति चेमरसतएवमयेतत्क्वषोक्तं
तस्माक्रोधवसरोवनास्ति इत्युक्त्वाऽऽवान्योपिहवाक्विमुखवीन्यो स्वच्छंदचारीनृपतिर्हृष्टतः सांप
तंइत्वंकिमपरिपाकात् त्वंवरेहतस्तेनावयोः संसारसौख्यंत्रीत्वंचसर्वमकस्माज्जातंयदिस्वाधीनंसुखी
योगिनंवेत् तदासंसारिकसुखंस्यात् अन्यथारात्रिदिवसयोगवद्विकंवनमेव हेस्वामिन् पुरानाभेय
जिनायेत्वयाऽऽमहाक्यकरणंमंगीकृत्यमेव अहमेकदात्वत्परीक्षार्थंवृत्ततस्तद्यावितवती त्वंउरुरुास्व
रूपेनकार्यलिंधवरंगतः हेनाथअहंस्त्रीत्वादपिसुखादपिनृनयस्माद्भ्रष्टा तस्मान्ममवितान्निसेवनमेव
श्रेयशरणमस्कइतितद्वचःश्रुत्वातन्मयमानसोनृपःस्ववाक्यंस्मरन्नजगाद देवियेतातातेनयऽक्तंता
तेनचयकृतंतत्पर्वणोनाशतत्सुखोदंकथंऽकुर्वे रुद्दरिणस्त्रि ममसकलाष्टह्नीकोरंगजाम्बादीश्चस

र्वान् त्वंस्वयंगृहाण परंयेननसोख्यंनचधर्म स्तदकृत्यंमांमाकार्य् ततःसापिईषद्विद
स्यकोमलवाण्याधीवाच देराजन् नवाहशंसत्यवचनमेवसद्व्रतं येनोयेनपापिनास्वामी
कृतविघातकृतः सोस्तुनचिन्तस्यनाराज्यंथिवीविषीदति हेनाथयदित्वयाऽहमर्पिकार्
र्यनसिद्धति तदाराज्यादिदानृत्यंकथंसेत्स्यति त्वदर्थमयापित्रविद्याधरैश्वर्यंत्यक्तंमद्येतज्ज्या
दिनाकिंकुर्वे अथदेस्वामिन् यदिपर्वनेगंनकर्त्तासि तर्हिमत्युरतोयुगादीशासादयातय
इतितद्वचनंश्रवणमात्रेणैवनृपोवज्राहतइवमूर्छांप्राप्य गत्वैत्यन्यो नुविषयात तदामंत्रिणा
आदेशादाकुलेस्तत्परिकरजनैः शीतलजलादिसेकान्नृपोलब्धचेतनो विदितः अथसूर्य
यशानृपः स्वपुरःस्थितो तांतांस्त्रियंदृष्ट्वाकुपीतोजगाद रेअधमेऽयंतवचारोवाण्यामत्पुरः
स्थकुलाधमतांविकिरतियतनुज्ञारवदाहारोनवेत् त्वंविद्याधरपुत्रीनकिंजवजालपुत्रीद
रूपंसमयामणिजंमेणैवकाचरंवाहादश्चकेयादेवस्त्रैलोक्यनाथ स्त्रैलोक्यवंदितस्त्वत्यासादा
नंगहतकोपिकथंनवेत् तस्मात् देस्विस्वयंत्वंसाधुंमामहलंकर्तुंधर्मलोपंविनाऽन्यद्यांच
स्वपर्वनोपंचैत्यंसंचादंसर्वथानकरोमि तच्छ्रुत्वासापिईषद्विहस्य पुनस्तमुवाच हेनाथ अ
न्यदितिचत्वंचोद्धरतोयातियदीदंत्वंनांगीकर्त्ता तर्हित्वंस्वयंस्वपुत्रस्त्रिरस्थित्वासद्योमद
संदेहि अथराज्ञाविमृश्यवदतिस्म देसुलोचने मत्सुतोमेत्रोऽनव तस्मान्ममशिरस्तवकरत
लस्थमस्कइत्युक्तानृपः करेणखड्गंगृहीत्वायावत् स्वशिरश्छेदार्थंयुद्यतोभवति तावदेवसा

तस्यरक्तस्यधाराबंधन धनस्तस्यसत्वस्य तेनराज्ञारक्तधाराबंधनाविलक्षःसन् कंचनाल
विकंबकं नवनवंरक्तगृहीतवान् यदासोन्नृपतिर्मनागपिसत्वान्नच्चाल तदातेस्त्रियोस्वा
कीयंरूपंदर्शउक्तत्याऽत्यादरात्रय २ इत्यूचुः धनश्च जयलक्ष्मनस्वामिकुलसागरस्वदृमाः ज
यसत्ववतांधुर्य जयचक्रीशनंदन १ अहोतवधैर्यं अहोतेमनसोनिश्चयः यत्त्वस्यविनाशेपिम
नाकस्वव्रतंनत्यक्तवान् देवेंद्रः स्वनयोंदेवानोत्तरतस्तवाचलंसत्वंविशेषतः उसशंसदेराजन्
श्रावान्यास्वर्गादागत्यनिश्चयात्त्वंहोन्नयितुमारब्ध परंत्वांहोन्नयितुंकोपिनसमर्थः देवागत्स्तु
कलावतंसहेवीरत्नयेवदयंदृष्टीरत्नसूरितिसत्तंनामविनर्ति इंद्रतयोःस्तुवत्योर्देवेंद्रः नुपागम
त् जय२त्रादृष्टमुच्चरन् उत्पतदृष्टिंचक्रतवान् तदाऽतिज्ञात्रष्टनवत्रीं इंद्रेणसोपदासंनिरीक्षिता
सतीतत्पुरतोनृपगुणान्जगौ इंद्रोपितस्यैवमुकटकुंडलांगदहारानदत्वानत्वाचतान्यांसदस्व
गंयियो सूर्ययशसंत्रपिसत्वप्रतिज्ञःप्रमुदितःसन् सत्तीत्याष्टह्नीपालयतिस्म अथसराजानरतेश्व
रत अष्टह्नीजिनगृहमंडिताकुर्वन् श्रीसंघयात्रया जन्मपवित्रयन् श्रीयुगादिजिनचरणवत्र नि
त्यंचउर्दश्याष्टमीपर्वत्राराधयामास तथाव्रतधारिणःश्रावकान्स्वगृहेनोजयामास एवंप्रतिते
नकाकिणीरत्नरेखानिःश्रावकाश्चंकिताः सूर्ययशसाऽसौवर्णेपवीतेनतेऽचिताश्चक्रिरे त
स्यराज्ञउदारचरितावहवःकुमारासन् यथाऋषभस्वामितइक्ष्वाकुवंशेवर्तते तथासूर्ययश
सूर्यवंशेनवृत् सोप्येकदापिदृत्वारत्नदर्पणेपश्यन् संसारासारतांध्यायन् केवलज्ञानंप्राप्त

१०

वक्तुनव्यान् प्रतिबोधमुक्तिंप्राप इतिनिजनियमदृढपालनेसूर्ययशोनृपकथा नव्यात्मनि
रष्टाह्निकापर्वणि इक्षुध्वजकर्मणिविधाय तत्यवरिध्वनीयं येनेहपरत्रसर्वेष्टसिद्धिः॥संवद्योमर
साष्टराशिपतितेमासेश्वेशेनने पक्षेशेज्वलतायुतेसुविदितेसप्तम्यहितीयातिथौ सूज्यश्रीजिन
हर्षसूरिगणनृकाव्येमुदाष्टाह्निका आरब्धानंगमंदीतसुविहितेश्रीजिसलाडेपुरे १ श्रीमंतोगुणरत्नसि
नःसमभवन्पीत्यादिमाःसागरा स्तच्छिष्याःकृतधर्मवाचकवराश्चासन्स्वधर्मादराः तच्छिष्यैजिनराजरा
जीचरणांभोजषट्पदसकैरिहामा कल्याणनिधावकैःसुमनसांश्रद्धावतांप्रीतये २ युग्मं मुनेरुदयरंगस्याय
ह्याख्यानमादरात इक्ष्वाकुध्वजविधानेपद्यबंधविलोकतत ३ इतिश्रीपर्युषणाष्टाह्निकाव्याख्यानसं
पूर्णम्॥

१८०श्रावण्यां दि२ दिनेलिखितं

Digitized with financial assistance from the
Government of Maharashtra
on 11 June, 2017